

A bizottság jelentése a 2005. évre vonatkozó élelmiszer-besugárzásról

(2007/C 122/03)

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közléséről szóló, 1999. február 22-i 1999/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamoknak minden évben el kell juttatniuk a Bizottsághoz:

- a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt termékek kategóriái és mennyiségei, valamint az alkalmazott dózis vonatkozásában, valamint
- a termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit és a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszereket.

2005-ben 10 tagállamban működött engedélyezett, besugárzást végző létesítmény. Nyolc tagállam juttatta el a kért információt a kezelt élelmiszerek kategóriái, mennyiségei, illetve a dózisok tekintetében. Következésképpen nem ismeretes az EU-ban 2005-ben besugárzott élelmiszerek pontos mennyisége.

17 tagállam számolt be a forgalomba hozott élelmiszerek ellenőrzéséről. 2005-ben összesen 7011 élelmiszermintát ellenőriztek. A forgalomban lévő termékek 4 %-át kezelték illegálisan besugárzással és/vagy nem látták el címkével. Az előírásoknak legkevésbé megfelelő minták többsége Ázsiából származó termék volt. A besugárzottak bizonyult 287 termékből csupán 6 felelt meg a rendelet előírásainak.

A tagállamok között a vizsgálatok eredményeinek tekintetében tapasztalható különbségek részben a minták kiválasztásával és az alkalmazott analitikai módszerek hatékonyságával magyarázhatók.

1. JOGALAP ÉS HÁTTÉR

Az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok minden évben kötelesek eljuttatni a Bizottsághoz:

- a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt termékek kategóriái és mennyiségei, valamint az alkalmazott dózis tekintetében, valamint
- a termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit és a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszereket.

A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzéteszi az eredményeket éves jelentések formájában.

E jelentés a 2005. január 1 – 2005 december 31. közötti időszakra terjed ki.

Az élelmiszer-besugárzás általános szempontjairól az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságának honlapján ⁽²⁾ áll rendelkezésre információ.

1.1. Besugárzást végző létesítmények

Az 1999/2/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében csak az engedélyezett, besugárzást végző létesítményekben kezelhetik az élelmiszereket besugárzással. Az EU-ban található létesítményeket a tagállamok illetékes hatóságai engedélyezik ⁽³⁾. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot az engedélyezett, besugárzást végző létesítményeiről (7. cikk (1) bekezdése).

A Bizottság közzétette a tagállamokban engedélyezett létesítmények jegyzékét ⁽³⁾.

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 16. o. Az 1882/2003/EK irányelvvel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosítva.

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/food/biosafety/irradiation/index_en.htm.

⁽³⁾ HL C 187., 2003.8.7., 13. o.

1.2. Besugárzott élelmiszerek

Az EU-ban engedélyezett a szárított aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők besugárzása (az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerek és élelmiszer-összetevők közösségi listájának megállapításáról szóló, 1999. február 22-i 1999/3/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾). Továbbá hat tagállam jelentette be, hogy az 1999/2/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésével összhangban fenntartja nemzeti engedélyeit egyes élelmiszerekre vonatkozóan. A nemzeti engedélyek jegyzékét a Bizottság közzétette⁽²⁾.

Az 1992/2/EK irányelv 6. cikke szerint valamennyi besugárzott élelmiszert, illetve valamennyi összetett élelmiszer besugárzott élelmiszer-összetevőjét „besugárzott” vagy „ionizáló sugárzással kezelt” feliratú címkével kell ellátni.

A megfelelő címkézés biztosítása, illetve a nem engedélyezett termékek kimutatása érdekében az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) az Európai Bizottság megbízásából számos vizsgálati módszert szabványosított.

2. A BESUGÁRZÁST VÉGZŐ LÉTESÍTMÉNYEKBE ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A tagállamok létesítményeiről a Bizottság honlapján található részletes tájékoztatás:

http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/approved_facilities_en.pdf

A tagállamok a következő információkat bocsátották rendelkezésre:

2.1. Belgium

Az illetékes hatóságok által 2005-ben végzett ellenőrzések megerősítették, hogy az IBA Mediris S.A. besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek. Felkérték azonban a vállalatot olyan eljárás kialakítására, mely garantálja és bizonyítja, hogy Belgium exportálja a besugárzásra nem engedélyezett élelmiszereket.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t) (*)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Homoki garnélarák	541,4	5
Békacomb	3 225,7	5
Fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	217,8	6–9
Fagyasztott zöldségek	56,1	3
Tojás	665,1	2–3
Baromfi/Vad	883,9	3–5
Hús	213,7	3–5
Hal	118,2	3–7
Szárított gyümölcs	0,5	6–9
Keményítő	93,0	3
Plazma	46,4	6–9
Készételek	75,3	3

(¹) HL L 66., 1999.3.13., 24. o.

(²) HL C 112., 2006.5.12., 6. o.

Élelmiszer	Mennyiség (t) (*)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Szárított zöldségek	112,8	6–9
Gumiarábikum	0,5	5
Egyéb	931,2	2–25
Összesen	7 279,2	

(*) A mennyiségek kg-ban vannak megadva.

2.2. Cseh Köztársaság

Az illetékes hatóságok által 2005-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy az Artim spol.s.r.o. besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Szárított aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők	85,3	4–7
Összesen	85,3	

2.3. Németország

A jelentéstételi időszakban négy engedélyezett, besugárzást végző létesítmény működött Németországban:

a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH., Radeberg

Az illetékes hatóságok által 2005-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Szárított zöldségek	50,9	< 10
Fűszernövények és ételízesítők	169,0	< 10
Egyéb élelmiszerek (guarana mag)	0,1	< 0
Összesen	220,0	

101,5 tonna besugárzott élelmiszert exportáltak harmadik országokba.

b) Beta-Gamma Service GmbH&Co. KG, Wiehl

Az illetékes hatóságok által 2005-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Növényi nyersanyagok (kapor, zeller, paprika)	6,46	4–10
Szárított zöldségek	27,83	6–8
Összesen	34,29	

Valamennyi besugárzott élelmiszert harmadik országokba exportálták.

c) *Isotron Deutschland GmbH., Allershausen*

Az illetékes hatóságok által 2005-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszernövények	180,4	7–9
Fűszerek	37,07	7–9
Összesen	217,47	

Valamennyi besugárzott élelmiszert harmadik országokba exportálták.

d) *Gamma-Service GmbH&Co KG, Bruchsal*

Ebben a létesítményben 2005-ben nem került sor élelmiszeripari termékek besugárzására.

2.4. Spanyolország

Spanyolországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

E tagállam nem továbbította a létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit.

2.5. Franciaország

Franciaországban hat létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. Az illetékes hatóságok által 2005-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmények megfelelnek az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményekben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszernövények, fűszerek és szárított zöldségek	134,3	10
Gumiarábikum	133,7	3
Kazein	43,5	6

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Baromfi	1 849,2	5
Fagyasztott békacomb	939,8	5
Homoki garnélarák	10,5	5
Összesen	3 111	

2.6. Magyarország

Magyarországon egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. Az illetékes hatóságok által 2005-ben elvégzett vizsgálatok megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az ezen létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek	34,6	4–8
Szárított zöldség és gyümölcs	11,3	3–6
Fűszernövények	64,9	3–8
Összesen	110,8	

2.7. Olaszország

Olaszországban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

E tagállam nem továbbította a létesítményben elvégzett vizsgálatok eredményeit.

2.8. Hollandia

2005-ben nem került sor hivatalos ellenőrzésekre a két holland létesítményben. Az alábbi táblázat az e két létesítményben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Termékek 2005-ben	Mennyiség (t) (*)
Fűszerek/fűszernövények	1 141,1
Aszalt zöldségek	880,8
Baromfihús (fagyasztott)	52,8
Homoki garnélarák (hűtött)	36
Homoki garnélarák (fagyasztott)	32,8
Béka-részek	124

Termékek 2005-ben	Mennyiség (t) (*)
Tojásfehérje (hűtött)	0,8
Élelmiszerek (**)	698,4
Élelmiszerminta	32
Összesen	3 299,2

(*) A mennyiségek „karton”-ban vannak megadva, kartononként átlagosan 800 kg-mal számolva.

(**) Harmadik országokba irányuló kivitelre szánt termékek.

2.9. Lengyelország

Lengyelországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

Az alábbi táblázatok az ezen létesítményekben 2005-ben besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatják.

a) Nukleáris Kémiai és Technológiai Intézet, Varsó

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek, szárított zöldségek	584,0	7–10
Szárított gomba	79,6	5–10
Összesen	663,6	

b) Alkalmazott Sugárkémiai Intézet, Lodzi Műszaki Egyetem

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elnyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszernövények	23,4	7
Összesen	23,4	

2.10. Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

A létesítmény engedélye keretein belül nem végzett élelmiszer-besugárzást 2005-ben és nem is vetették ellenőrzés alá 2005-ben.

2.11. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

10 tagállam rendelkezik az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban engedélyezett, besugárzást végző létesítménnyel.

Nyolc tagállam továbbította a Bizottságnak a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit.

Ennélfogva az Unióban besugárzott élelmiszerek pontos mennyisége nem határozható meg.

3. **A TERMÉK ÉRTÉKESÍTÉSI FÁZISÁBAN VÉGZETT VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI, VALAMINT A BESUGÁRZOTT ÉLELMISZEREK KIMUTATÁSÁRA HASZNÁLT MÓDSZEREK**

A tagállamok a következő információkat bocsátották rendelkezésre:

3.1. **Ausztria**

115 mintát vizsgáltak meg az ionizáló sugárzással való kezelés tekintetében. Egyik minta sem bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 115		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Bazsalikom	3	0	EN 1788 EN 13751
Csili	1	0	EN 1788 EN 13751
Curry	1	0	EN 1788 EN 13751
Kurkuma	1	0	EN 1788 EN 13751
Majoránna	2	0	EN 1788 EN 13751
Oregánó	3	0	EN 1788 EN 13751
Paprika	7	0	EN 1788 EN 13751
Bors	6	0	EN 1788 EN 13751
Rozmaring	2	0	EN 1788 EN 13751
Kakukkfű	4	0	EN 1788 EN 13751
Fahéj	1	0	EN 1788 EN 13751
Gyógynövénytea	47	0	EN 1788 EN 13751
Csirke	13	0	EN 1786
Kacsa	15	0	EN 1786
Lúd	9	0	EN 1786
ÖSSZESEN	115	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.2. Belgium

Összesen 148 mintát vizsgáltak meg. Egyik sem bizonyult besugárzottak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 148		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett (származás)	
Fagyasztott homoki garnélarák páncél és fej nélkül	15	0	EN 1785 vagy EN 1788
Száritott fűszernövények és fűszerek	5	0	EN 1785 vagy EN 1788
Békacomb	14	0	EN 1785 vagy EN 1788
Friss eper	14	0	EN 1785 vagy EN 1788
Reszelt sajt	100	0	EN 1785 vagy EN 1788
Összesen	148	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.3. Ciprus

2005-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.4. Cseh Köztársaság

Összesen 78 mintát vizsgáltak meg. Nyolc minta esetében megállapították, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 78		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszerek	28	2	EN 1788
Gyógynövénytea-termékek	20	3	EN 1788
Étrend-kiegészítők	7	3	EN 1788
Instant metélt	2	0	EN 1788
Friss gyümölcs	9	0	EN 1788
Baromfi	2	0	EN 1788
Kakaópor	2	0	EN 1788
Összesen	70	8	
A vizsgált minták összesen (%)	90	10	

3.5. Németország

3945 élelmiszermintát vizsgáltak meg. Ezekből 141, azaz 3,6 % nem felelt meg az előírásoknak: 93 minta nem volt megfelelően felcímkézve és 48 mintán illegálisan végeztek besugárzást.

Két mintáról állapították meg, hogy azok legálisan besugárzottak és megfelelően címkézettek.

A jogsértések nagyon aránytalanul oszlanak meg az egyes termékkategóriák között. Az „ázsiai tésztából készült falatkák, krékek, pizza, TV előtt fogyasztott snack” csoportban 113 mintából 42 (37 %) volt illegálisan besugárzott és/vagy nem megfelelően címkézett. Ugyanez volt igaz a levesek és szósók 32 %-ára.

Meg kell jegyezni, hogy az előírásoknak nem megfelelő minták nagy részét az Ázsiából származó termékek tették ki.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 3945		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, de nem engedélyezett besugárzás és/vagy nem megfelelően címkézett	
Tej/tejtermékek	52	0	EN 1788 EN 1787
Zöldfűszerrel ízesített sajt	56	0	EN 1788 EN 1784 EN 1787 EN 13751
Fűszervaj	32	0	EN 1787 EN 1788 EN 1788 mod.
Tojás, tojásból készült termékek	5	0	EN 1784 mod.
Hús (beleértve a fagyasztott húst, kivéve a baromfit és a vadhúst)	23	0	EN 1784 mod. EN 1786
Húsipari termékek (kivéve a kolbászt)	39	0	EN 1784 EN 1784 mod. EN 1786
Kolbász	65	0	EN 1786 EN 1788 EN 1787
Baromfi	151	0	EN 1786
Vadhús	6	0	EN 1786 EN 1784
Hal és halászati termékek	133	9	EN 1786 EN 1788
Rákok, kagylók, kékkagylók és egyéb vízi állatok, beleértve a belőlük készült termékeket	225	6	EN 1786 EN 1788.L 12.01-1
Hüvelyesek	27	0	EN 1788
Levesek, szósók	96	47	EN 1375 EN 1787 EN 1788 EN 13751
Gabonafélék és gabonakészítmények	54		EN 1787 EN 1788

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 3945		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, de nem engedélyezett besugárzás és/vagy nem megfelelően címkézett	
Olajos magvak	103	0	EN 1787 EN 1788
Dió	148	0	EN 1375 EN 1784 EN 1787 EN 1788
Burgonya, magas keményítőtartalmú növényi részek	19	0	EN 1787 EN 1788
Friss zöldségek, saláta	53	0	EN 1787 EN 1788 EN 13751
Szárított zöldségek, növényi termékek	70	0	EN 1375 EN 1787 EN 1788 EN 13751 (Vizsgálat) L 00.00-42 ESR
Friss gomba	20	0	EN 1788 EN 1375
Szárított gomba vagy gombából készült termékek	173	2	EN 1375 EN 1787 EN 1788 EN 13751 (Vizsgálat)
Friss gyümölcs	169	0	EN 1787 EN 1788 PSL
Szárított gyümölcs vagy gyümölcsből készült termékek	101	0	EN 1787 EN 13708
Kakaópor	24	0	
Tea, teához hasonló termékek	161	8	EN 1788 EN 1787 EN 13751 EN 13751 (Vizsgálat)
Fogyasztásra kész ételek	35	4	EN 1786 EN 1787 EN 1788 EN 13751 (Vizsgálat)
Fűszerek, beleértve a készítményeket és a fűszersót	1 385	8	EN 1784 EN 1787 EN 1788 EN 1375 EN 13751 (Vizsgálat); EN 13788

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 3945		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, de nem engedélyezett besugárzás és/vagy nem megfelelően címkézett	
Fűszernövények	133	0	EN 1787 EN 1788
Száraz készételek	52	3	EN 1787 EN 1788
Ázsiai tésztából készült falatkák, krékerek, pizza, TV előtt fogyasztott snack	71	42	EN 1787 EN 1788
Étrend-kiegészítők	99	9	EN 1375 EN 1787 EN 1788 EN 13751 EN 13751 + EN 1788
Egyéb	18	3	EN 1787 EN 1788
Összesen	3 798	141	
A vizsgált minták összesen (%)	96,4	3,6	

3.6. Dánia

2005-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.7. Észtország

2005-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.8. Görögország

Összesen 54 mintát vizsgáltak meg. Egyik minta sem bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 54		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény:besugárzott	
Fűszernövények és fűszerek	32	0	
Tea	12	0	
Hal és kagyló	10	0	
Összesen	54	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.9. Spanyolország

E tagállam nem továbbította a piaci ellenőrzések eredményeit.

3.10. Finnország

Összesen 274 mintát vizsgáltak meg. Összesen 246 szárított fűszer- és fűszernövénymintát vizsgáltak meg. Hat minta esetében mutattak ki besugárzott anyagokat. 21 étrend-kiegészítőt vizsgáltak meg és közülük 7 esetében mutattak ki besugárzást.

A besugárzott minták egyike sem volt megfelelően felcímkézve, a besugárzást végző létesítmények pedig nem rendelkeztek EU-engedéllyel.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 274		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Szárított fűszerek és fűszernövények	240	6	EN 13751 EN 1788
Étrend-kiegészítők	14	7	EN 13751 EN 1788
Gyümölcs és bogyógyümölcs	7	0	
Összesen	261	13	
A vizsgált minták összesen (%)	95	5	

3.11. Franciaország

Összesen 86 mintát vizsgáltak meg. Hat minta esetében megállapították, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 86		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény:besugárzott	
Fűszerek és fűszernövények	22	0	
Étrend-kiegészítők	21	0	
Tea és gyógynövénytea	11	0	
Szárított gomba	9	1	
Homoki garnélarák	10	0	
Gyümölcs- és zöldségfélék	7	0	
Békacomb	5	5	
Összesen	80	6	
A vizsgált minták összesen (%)	93	7	

Megvizsgálták, hogy a minták tartalmaznak-e a megszokottnál alacsonyabb mikrobiológiai szennyeződést és ha igen, akkor azokat a CEN 1788 módszerrel elemezték.

3.12. Magyarország

Összesen 141 mintát vizsgáltak meg. Fűszernövényekből vett hét mintában mutattak ki besugárzást, ezek közül négy volt megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 141		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszernövények	38	0	EN 1788
Tea	96	3	EN 1788
Összesen	134	3	
A vizsgált minták összesen (%)	95	2	

3.13. Írország

Összesen 459 mintát vizsgáltak meg 2005-ben. 20 minta esetében megállapították, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 459		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Metélt	61	14	EN13751: vizsgálatra, EN1788: vizsgálati eredmény megerősítéséhez
Fűrészes garnélarák	4	0	
Szósok, mustárok és levesek	28	3	
Ételízesítők/levesalapok	22	1	
Friss gyümölcs	13	0	
Fűszernövények és fűszerek	169	2	
Kávé és tea (beleértve a gyógynövényteákat)	41	0	
Magvak	29	0	
Szárított gyümölcs és zöldség	6	0	
Ételízesítők	9	0	
Étrend-kiegészítők	44	0	
Vegyes	13	0	
Összesen	439	20	
A vizsgált minták összesen (%)	96	4	

3.14. Olaszország

Összesen 112 mintát vizsgáltak meg. Öt minta esetében megállapították, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 112		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszernövények, fűszerek és növényi kivonatok	107	5	EN 13784/2002 EN 13751 EN 1788
Összesen	107	5	
A vizsgált minták összesen (%)	100	5	

3.15. Lettország

2005-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.16. Litvánia

Összesen 12 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 40		Alkalmazott módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény:besugárzott	
Fűszerek és fűszernövények	5	0	LST EN 13783:2004
Tea	7	0	LST EN 13783:2004
Összesen	12	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.17. Luxemburg

Összesen 40 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 40		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény:besugárzott	
Fűszerek	10	0	EN 1788
Burgonya	10	0	EN 1788
Tea	10	0	EN 1788
Vöröshagyma	10	0	EN 1788
Összesen	40	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.18. Málta

2005-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.19. Hollandia

Összesen 792 mintát vizsgáltak meg, melyek közül 31 bizonyult besugárzottnak. A besugárzott minták közül egy sem volt megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 792		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény:besugárzott	
Gabonakészítmények	72	0	EN 13751 EN 1788
Szárított zöldségek	53	0	EN 13751 EN 1788
Szárított hüvelyesek	43	0	EN 13751 EN 1788
Szárított gyümölcs	215	0	EN 13751 EN 1788
Vetőmag	5	0	EN 13751 EN 1788
Homoki garnélarák	54	0	EN 13751 EN 1788
Vegyes fűszernövények	20	2	EN 13751 EN 1788
Fűszernövények és fűszerek	199	3	EN 13751 EN 1788
Étrend-kiegészítők	100	26	EN 13751 EN 1788
Összesen	761	31	
A vizsgált minták összesen (%)	96	4	

3.20. Lengyelország

Összesen 120 mintát vizsgáltak meg. Négy vizsgált minta esetében mutattak ki besugárzást, melyek közül egyik sem volt megfelelően felcímkézve.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 120		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	48	4	EN 1788
Burgonya	10	0	EN 1788
Vörös- és fokhagyma	16	0	EN 1788

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 120		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Baromfi	4	0	EN 1788
Hántolt dió	25	0	EN 1788
Fűrésztes garnélarák, hal	13	0	EN 1788
Összesen	116	4	
A vizsgált minták összesen (%)	97	3	

3.21. Portugália

2005-ben nem végeztek analitikai vizsgálatokat.

3.22. Svédország

2005-ben hat mintát vettek, főleg baromfi-húsból. A besugárzott élelmiszerek vizsgálatához alkalmazott módszer az EN 1784 volt.

A hat megvizsgált minta esetében nem mutattak ki besugárzást.

3.23. Szlovákia

Összesen 56 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 40		Alkalmazott módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Pisztácia, különböző héjas gyümölcsűek	43	0	GC
Sajt	9	0	GC
Kacsa	4	0	GC
Összesen	56	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.24. Szlovénia

2005-ben 10 mintát – fűszernövényeket és fűszereket – vizsgáltak meg, ezek közül egyik sem bizonyult besugárzottnak.

3.25. Egyesült Királyság

Az Élelmiszerszabvány-ügyi Hivatalnak 657 olyan termékről van tudomása, melyekből az Egyesült Királyság helyi végrehajtó hatóságai 2005-ben mintát vettek és melyeket megvizsgáltak a besugárzott élelmiszerek kimutatására szolgáló, szabványosított vizsgálati módszerekkel. A 657 mintából 42 (6 %) bizonyult besugárzottnak. A 101 „eredménytelen” mintát köztes mintának nyilvánították az EN13751:2002 CEN-módszer segítségével és nem vetették alá további vizsgálatnak, vagy olyan „alacsony érzékenyséűek” voltak a minták, hogy ásványzsemcse-tartalmuk nem volt elegendő pontos elemzések végzéséhez.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 657			Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény:nem besugárzott	Eredmény: eredménytelen	Eredmény: besugárzott	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	267	36	20	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Kuszkusz és szárított ételízesítők	3	0	0	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Szárított leveskeverék	23	2	0	EN 13751:2002
Metélt és szárított ételízesítők A	84	9	10	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Rizs és szárított ételízesítők	2	0	0	EN 13751:2002
Tészta és szárított ételízesítők	2	0	0	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Gombák és ehető gombák (szárított és friss)	4	0	0	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Szárított gyümölcs	16	0	0	EN 13751:2002
Friss gyümölcs	22	1	0	EN 13751:2002
Zöldségek, beleértve a vöröshagymát	19	3	1	EN 13751:2002
Gyógynövényteák	5	0	2	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Tengeri eredetű élelmiszerek, azaz kagyló, fűrészes garnélarák, homoki garnélarák és hal	16	11	3	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Szárított élelmiszer-összetevők	28	12	1	EN 13751:2002
Dió	1	0	0	EN 13751:2002
Étrend-kiegészítők	18	27	5	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Vegyes B	4	0	0	EN 13751:2002; EN 1778:2001
Összesen	514	101	42	
A vizsgált minták összesen (%)	78	16	6	

3.26. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

Az alábbi táblázat a vizsgált mintákat és az eredményeket foglalja össze az EU egészére vonatkozóan:

Tagállam	A nem besugárzott minták száma	A besugárzott minták száma	A besugárzott, nem megfelelően címkézett minták (%)
AT	115	0	0
BE	148	0	0
CY	NAV	NAV	NAV
CZ	70	8	10

Tagállam	A nem besugárzott minták száma	A besugárzott minták száma	A besugárzott, nem megfelelően címkézett minták (%)
DE	3 798	143 (*)	3,6
DK	NAV	NAV	NAV
EE	NAV	NAV	NAV
EL	54	0	0
ES	NI	NI	NI
FI	264	13	5
FR	80	6	7
HU	134	7 (*)	2
IE	439	20	4
IT	107	5	5
LV	NAV	NAV	NAV
LT	12	0	0
LU	40	0	0
MT	NAV	NAV	NAV
NL	761	31	4
PL	116	6	4
PT	NAV	NAV	NAV
SE	6	0	0
SK	56	0	0
SI	10	0	0
UK	514 (**)	42	6
Összesen	6 724	281	4,0

NI: Nincs információ, melyet a tagállamok továbbítottak volna.

NAV: Nincs analitikai vizsgálat, melyet 2005-ben végeztek volna.

(*) Németország és Magyarország esetében kettő illetve négy legálisan besugárzott és megfelelően címkézett mintát találtak.

(**) Az Egyesült Királyság 101 mintát nyilvánított eredménytelennek.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

4.1. A besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményei

Az 1999/2/EK irányelv előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeiről, a sugárzással kezelt élelmiszerek kategóriáiról és mennyiségeiről, valamint az átlagosan alkalmazott dózisosokról.

2005-ben 10 tagállamban működött engedélyezett, besugárzást végző létesítmény.

A 10 tagállamból nyolc bocsátotta rendelkezésre a kezelt élelmiszerkategóriákkal kapcsolatos, kért információkat.

E hiányos jelentéstétel miatt nem ismeretes az EU-ban 2005-ben besugárzott élelmiszerek pontos mennyisége.

4.2. **A termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményei**

2005-ben 16 tagállam végzett analitikai vizsgálatokat és nyújtotta be a kért adatokat. Négy tagállam tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem végzett analitikai vizsgálatokat az e jelentés által lefedett időszakban.

A benyújtott információk azt mutatják, hogy 2005-ben a minták 4 %-a volt illegálisan besugárzott és/vagy nem megfelelően címkézett. A besugárzottnak bizonyult 287 mintából csupán hat volt legálisan besugárzott és megfelelően címkézett.

A jogsértések aránytalanul oszlanak meg az egyes termékkategóriák között. Az Ázsiából behozott termékek, főleg az ázsiai típusú metéltek és étrend-kiegészítők különösen érintettek. Meg kell jegyezni, hogy 2005-ben Ázsiában nem volt az Európai Közösség által engedélyezett létesítmény.

A Bizottság elvárja, hogy a tagállamok továbbra is e termékek ellenőrzésére összpontosítsanak és hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket.

A tagállamok között a vizsgálatok eredményeinek tekintetében tapasztalható különbségek részben a mintaválasztással és az alkalmazott vizsgálati módszerek hatékonyságával magyarázhatók.

4.3. **A 2006. évi jelentéshez szükséges vizsgálati eredmények benyújtásának határideje**

Az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint a 2006-ban elvégzett vizsgálatok eredményeit 2007. április 30-ig kell benyújtani a Bizottsághoz.
